

УДК 343

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.38>**Ю. О. Данилевська**кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник, завідувач докторантури
Донецького державного університету внутрішніх справ,**А. О. Данилевський**кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального права та кримінології факультету № 1
Донецького державного університету внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 305 КК УКРАЇНИ

У статті надається кримінально-правова характеристика контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів як злочину проти здоров'я населення. Розглядається склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 Кримінального кодексу України, його кваліфікуючі ознаки: вчинення контрабанди наркотиків повторно, за попередньою змовою групою осіб, якщо предметом контрабанди були особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини, або зазначені речовини у великих розмірах та особливо кваліфікуючі ознаки: контрабанда наркотиків, вчинена організованою групою та особливо великий розмір наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів контрабанди. Звертається увага на непослідовність законодавця у застосуванні такої кваліфікуючої ознаки контрабанди як «вчинення особою, раніше судимою за контрабанду», яка передбачена у всіх складах кримінально-правових норм про контрабанду, крім контрабанди наркотиків.

Наводяться найбільш типові способи контрабанди наркотиків до яких відносять: приховування наркотику на собі або у транспортному засобі. До найбільш поширених видів наркотичних засобів, як предмету контрабанди, належать канабіс, героїн, макова солома.

Наголошується, що контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів нарівні із контрабандою культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів, частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України, підакцизних товарів, є спеціальними нормами щодо контрабанди товарів, передбаченою ст. 201-3 кримінального кодексу України.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, злочин, кримінально-правова характеристика, контрабанда, наркотичні засоби, психотропні речовини, прекурсори, фальсифіковані лікарські засоби, незаконний обіг наркотиків.

Постановка проблеми. Протидія незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів (далі – незаконний обіг наркотиків) залишається одним із пріоритетних напрямів діяльності не лише правоохоронних органів, а й, у цілому, держави. Так, у Стратегії забезпечення державної безпеки підкреслюється, що сучасна модель глобалізації уможливила поширення міжнародного тероризму та нових схем його фінансування, міжнародної

злочинності, зокрема в кіберпросторі, наркото-ривлі, торгівлі людьми, релігійного фундаменталізму, політичного та релігійного екстремізму, підживлюваного з-за кордону сепаратизму, нелегальної міграції, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, розповсюдження зброї масового знищення та засобів її доставки тощо [1].

Основу наркото-ривлі (наркобізнесу) складають кримінальні правопорушення, передбачені ст. ст. 307, 311 та 305 КК України. Так, за даними

Національної поліції, двоє жителів Київщини ввозили в Україну кокаїн з Чеської Республіки, маскуючи у прихованому схроні в автомобілі. Збували наркотик гуртовими партіями під час особистих зустрічей із довіреними особами лише за готівку. Їх місячний прибуток від такої діяльності сягав 450 тисяч доларів США [2].

Отже, з урахуванням зазначених викликів, окреслюються стратегічні пріоритети діяльності правоохоронних органів, серед яких, послідовна кримінальна політика, пріоритетом у якій є запобігання злочинності, невідворотність відповідальності, захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, забезпечення інтересів потерпілого [3]. Для формування послідовної кримінально-правової політики необхідним є, в тому числі, й аналіз чинного кримінального закону.

З урахуванням вищезазначеного, **метою цієї статті** є кримінально-правова характеристика такого наркозлочину як контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Кримінально-правову характеристику контрабанди наркотиків, чи її окремих елементів у своїх роботах досліджували такі автори як Ю.В. Баулін, О.П. Горох, О.О. Дудоров, О.О. Козярук, Н.В. Коломієць, А.А. Музика, О.М. Омельчук, А.М. Полях, О.В. Процюк, А.В. Савченко, В.В. Сіленко, С.О. Сорока, Є.В. Фесенко та інші.

Запобігання контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів присвятили свої праці В.В. Василевич та Ю.О. Левченко, а кримінологічну характеристику та запобігання контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів митними органами України розглядала у своїх роботах А.М. Шалай.

Викладення основного матеріалу. Відповідно до Єдиного звіту про кримінальні правопорушення за 2022 рік було обліковано 34398 кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення серед яких – 115 за ст. 305 КК України, з них – у 56 кримінальних провадженнях особам вручено повідомлення про підозру, і 44 кримінальні правопорушення, за якими провадження направлені до суду (п.п. 2, 3 ст. 283 КПК України) з обвинувальним актом [4].

За 2023 рік було обліковано 39124 кримінальні правопорушення у сфері обігу нар-

котичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення, серед яких – 145 за ст. 305 КК України, з них – у 74 кримінальних провадженнях особам вручено повідомлення про підозру, і 44 кримінальні правопорушення, за якими провадження направлені до суду (п.п. 2, 3 ст. 283 КПК України) з обвинувальним актом [5].

У свою чергу, згідно з даними Єдиного державного реєстру судових рішень у період 2022-2023 років за вчинення злочину, передбаченого ст. 305 КК України, було винесено 144 обвинувальні вироки [6].

Утім, не дивлячись на незначну кількість облікованих фактів контрабанди наркотиків та винесених обвинувальних вироків за ст. 305 КК України, латентність та суспільна небезпечність цього злочину є високою, як і загроза завдання шкоди здоров'ю населення від контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів є очевидною. Тому, на нашу думку, основним безпосереднім об'єктом цього злочину є здоров'я населення.

Думки дослідників цього злочину щодо основного безпосереднього об'єкту різняться. Так, С.О. Сорока вважає, що основним безпосереднім об'єктом контрабанди наркотичних засобів є встановлений кримінальним законом порядок суспільних відносин у сфері охорони здоров'я населення, який порушується при незаконному переміщенні зазначених засобів через митний кордон України. Додатковим безпосереднім об'єктом є порядок суспільних відносин у сфері економічно-господарської діяльності держави [7, с. 78].

Іншої точки зору дотримується О.О. Козярук: основним безпосереднім об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 КК України, є порядок суспільних відносин у сфері економічно-господарської діяльності держави. Додатковим факультативним безпосереднім об'єктом контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів є встановлений кримінальним законом порядок суспільних відносин у сфері охорони здоров'я населення, який в окремих випадках може порушуватись при незаконному переміщенні зазначених засобів через митний кордон України [8, с. 24-25]. Наведена позиція є дискусійною, оскільки порядок суспільних відносин у сфері економічно-господарської діяль-

ності держави дійсно може бути під загрозою завдання шкоди від товарної контрабанди, але контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів навряд чи завдає шкоду указаним суспільним відносинам, адже йдеться про контрабанду предметів, які виключені з вільного цивільного обігу, тож їхнє переміщення через кордон, в принципі, не може відбуватися в законний спосіб та бути частиною економічно-господарської діяльності держави.

Предмет злочину, який розглядається, зазначений у диспозиції ст. 305 КК України, ним є наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори або фальсифіковані лікарські засоби. З урахуванням бланкетності диспозицій норм розділу XIII Особливої частини КК України для тлумачення зазначених предметів контрабанди слід звертатися до Закону України від 15 лютого 1995 року № 60/95-ВР «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори». Визначення фальсифікованих лікарських засобів наведено у Законі України від 4 квітня 1996 року № 123 «Про лікарські засоби».

Попри те, що предмет злочину викладений у множині, кримінально караним вважається діяння, предметом якого є лише один вид наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів.

Узагальнення кримінальних справ у 2009 році дозволило дійти висновків, що в Україні предметом злочину, передбаченого ст. 305 КК України, найчастіше виступають наркотичні засоби рослинного походження (марихуана, макова солома, опій, героїн (синтезований з опію або макової соломи), гашиш); серед психотропних речовин «лідують» барбітал, діазепам, феназепам, тетразепам, реланіум, МДМА [9, с. 9].

У своєму дослідженні 2022 року О.О. Козярук зазначає, що першість серед предметів, які намагаються переправити через державний кордон посідає особливо небезпечний наркотичний засіб, обіг якого заборонений, – це канабіс, також його похідні – екстракт канабісу та смола канабісу, також до групи особливо небезпечних наркотичних засобів входить героїн, макова солома. До наркотичних засобів, обіг яких обмежено належить: кокаїн, бупренорфін, метадон, трамадол, субутекс, морфін. Серед особливо небезпечних психотропних речовин, обіг яких заборонено, поширення набув – МДМА (метилендіоксиметамфетамін).

Інші психотропні речовини обіг яких обмежено: амфетамін, метамфетамін, фенозепам, фенобарбітал. Поміж прекурсорів фігурують: псевдоєфідрин та калію перманганат [8, с. 71-72]. Як бачимо, тенденції щодо контрабанди канабісу, героїну, макової соломи, МДМА, фенозепаму є досить стійкими протягом десятиліть.

До декриміналізації у 2011 році товарної контрабанди склад злочину, передбачений ст. 305 КК України, традиційно розглядався як спеціальний щодо складу злочину, передбаченого ст. 201 КК України, що було обумовлено предметом і, відповідно, об'єктом злочину. Після скасування кримінальної відповідальності за контрабанду товарів і до її рекриміналізації Законом України від 09 грудня 2023 року № 3513-ІХ «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» розглядати контрабанду наркотиків як спеціальний склад кримінального правопорушення щодо складу, описаного у ст. 201 було недоречним. Що ж стосується контрабанди товарів, відповідальність за вчинення якої передбачена ст. 201-3 КК України, то її можна розглядати як загальну норму щодо ст. 305 КК України.

Разом із цим, ми підтримуємо позицію дослідників щодо необхідності включення до предмету контрабанди, відповідальність за вчинення якої передбачена ст. 305 КК України, отруйних та сильнодіючих речовин, виключивши вказівку на них зі ст. 201 КК України [7, с. 95-96; 8, с. 73].

Об'єктивна сторона злочину, що розглядається, виражається в діях, які полягають у переміщенні наркотиків через митний кордон України. Під такими діями необхідно розуміти ввезення чи вивезення на митну територію України, транзит через територію України наркотиків.

Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони цього злочину є місце його вчинення – митний кордон України та способи вчинення – поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю. Для тлумачення цих ознак об'єктивної сторони контрабанди до внесення змін до КК України Законом України від 09 грудня 2023 року № 3513-ІХ «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» зверталися до положень Митного кодексу України. Так, відповідно до ст. 10 Митного кодексу України митним кордоном України є межі митної території України (останню становлять: територія

України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, становлять митну територію України). Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України.

Переміщення предметів контрабанди через митний кордон України поза митним контролем це згідно зі ст. 482 Митного Кодексу України їхнє переміщення: 1) поза місцем розташування митного органу; 2) поза робочим часом, установленим для митного органу, і без виконання митних формальностей; 3) із незаконним звільненням від митного контролю внаслідок зловживання службовим становищем посадовими особами митного органу.

Переміщенням предметів контрабанди через митний кордон України з приховуванням від митного контролю відповідно до ст. 483 Митного Кодексу України охоплюються дії з переміщення наркотиків з використанням спеціально виготовлених сховищ (тайників) та інших засобів або способів, що утруднюють виявлення таких товарів, або шляхом надання одним товарам вигляду інших, або з поданням митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів чи документів, одержаних незаконним шляхом, або таких, що містять неправдиві відомості щодо найменування товарів, їх ваги (з урахуванням допустимих втрат за належних умов зберігання і транспортування) або кількості, країни походження, відправника та/або одержувача, кількості вантажних місць, їх маркування та номерів, неправдиві відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД та його митної вартості [10].

Після внесення змін до ст. 201 КК України Законом України від 09 грудня 2023 року № 3513-ІХ «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» у примітці цієї статті з'явилося законодавче тлумачення переміщення через митний кордон України та переміщення через митний кордон України предметів контрабанди з приховуванням від митного контролю. Так, під переміщен-

ням через митний кордон України предметів контрабанди поза митним контролем слід розуміти умисне переміщення предметів контрабанди поза місцем розташування митного органу або поза робочим часом, установленим для нього, і без виконання митних формальностей або переміщення предметів контрабанди з незаконним звільненням від митного контролю.

Під переміщенням через митний кордон України предметів контрабанди з приховуванням від митного контролю слід розуміти умисне переміщення предметів контрабанди з використанням спеціально виготовлених схованок (тайників) та інших засобів чи способів, що утруднюють їх виявлення, або шляхом надання одним товарам вигляду інших, або з поданням до митного органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів чи документів, одержаних незаконним шляхом, або таких, що містять завідомо неправдиві відомості, що підлягають обов'язковому декларуванню відповідно до законодавства з питань митної справи, та якщо зазначені документи та відомості необхідні для визначення розміру належних до сплати митних платежів та/або для підтвердження дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України.

Найбільш поширеними способами переміщення наркотиків з приховуванням від митного контролю визнані: приховування на собі або в особистих речах під час слідування пасажирським потягом, приховування в пасажирському купе потяга, приховування на собі або в особистих речах під час слідування автотранспортом. До основних способів переміщення наркотиків поза митним контролем належать: переміщення в легковому автотранспорті та на собі або в особистих речах при пішому перетинанні кордону [9, с. 10].

У свою чергу О.О. Козярук, аналізуючи вироки з 2015 по першу половину 2021 року, дійшла висновку, що найчастіше контрабанда наркотиків вчиняється на автомобільному транспорті, автобусним транспортом, за допомогою поштового зв'язку, авіа транспортом, залізничним транспортом, пішим ходом, паромним транспортом [8, с. 96].

Злочин, передбачений ст. 305 КК України, вважається закінченим з моменту фактичного незаконного переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів через митний кордон України. При цьому, як свідчать

матеріали судової практики, незаконне переміщення може бути здійснене, наприклад, шляхом перевезення, перенесення, пересилання зазначених предметів через митний кордон.

Не дивлячись на позицію Пленуму Верховного Суду України, який у своїй постанові від 3 червня 2005 року № 8 (із змінами, внесеними згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 2008 року № 8) «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» рекомендує кваліфікувати як замах на контрабанду випадки, коли предмети контрабанди виявлено до переміщення через митний кордон України (під час огляду речей, транспорту або ж особистого огляду), суди при винесенні вироків кваліфікують такі діяння як закінчений злочин [11].

Так, вироком Бориспільського міськрайонного суду Київської області особа_10 був засуджений за ч. 3 ст. 305, ч. 3 ст. 307 КК України, а саме: 19 липня 2021 року під час проходження митного контролю в зоні митного контролю залу «Приліт» терміналу ДПМА Бориспіль особа_10 обрав канал, позначений символами зеленого кольору «зелений коридор», тим самим, відповідно до ч. 5 ст. 366 МК України, заявивши про те, що переміщувані ним через митний кордон України товари не підлягають письмовому декларуванню, оподаткуванню митними платежами, не підпадають під встановлені законодавством заборони та обмеження щодо ввезення на митну територію України та засвідчив про факти, що мають юридичне значення.

На момент проходження митного контролю належним чином оформленої митної декларації особа_10 не надав, з приводу декларування до інспекторів митниці не звертався. Після неодноразових запитань про наявність у нього заборонених предметів та пропозиції добровільно видати такі предмети, керуючись вимогами ст. 340 МКУ, у відношенні особа_10 було проведено особистий огляд із залученням медичного працівника. Під час проведення особистого огляду особа_10 було повідомлено про наявність у нього в кишково-шлунковому тракті 90 капсул, заповнених порошкоподібною речовиною білого кольору, яка відповідно до результатів проведених судових експертиз, містить у своєму складі наркотичний засіб, обіг якого обмежено, кокаїн, загальною масою 712,99 г, що є особливо великим розміром [12].

Проаналізувавши судову практику застосування ст. 305 КК України, О.О. Козярук вважає за доцільне замах на вчинення контрабанди

наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів прирівняти до закінченого кримінального правопорушення, враховуючи те, що ступінь суспільної небезпеки від вчинених дій є однаковою [8, с. 192]. Схожої думки дотримується у своїх публікаціях Д.В. Бабіков [13].

З такою позицією можна частково погодитись. Дійсно, самі наркотики виступають загрозою здоров'ю населення, тому будь-яке поводження з ними тягне за собою кримінальну відповідальність, яка не повинна залежати від того, виявлене це діяння правоохоронними органами чи ні. Тому сам факт вчинення діяння, що полягає у приховуванні від митного контролю або намаганні оминати митний контроль свідчить про підвищену суспільну небезпечність суб'єкта і повинен тягнути за собою кримінальну відповідальність. Проте для цього не треба вносити жодних змін до кримінального законодавства, адже під терміном «переміщення», який використовується у диспозиції ст. 305 КК, можна розуміти як результат, так і процес, тому достатньо змінити підхід до застосування зазначеної кримінально-правової норми.

Суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка досягла віку кримінальної відповідальності (16 років).

Суб'єктивна сторона злочину, що розглядається, характеризується умисною формою вини, але оскільки це злочин з формальним складом, то встановити вид умислу неможливо.

Кваліфікуючими ознаками злочину, передбаченого ст. 305 КК України, є вчинення контрабанди наркотиків повторно, за попередньою змовою групою осіб, якщо предметом цих дій були особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини, або наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори або фальсифіковані лікарські засоби у великих розмірах (ч. 2 ст. 305 КК України). Особливо кваліфікуючими ознаками контрабанди наркотиків є її вчинення організованою групою або якщо предметом цих дій були речовини в особливо великих розмірах (ч. 3 ст. 305 КК України). Для тлумачення ознак особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини слід звертатися до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2000 року № 770, а задля визначення великого чи особливо великого розміру – до наказу МОЗ України від 01 серпня 2000 року № 188 «Про затвердження таблиць невеликих,

великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу».

До речі, кваліфікуюча ознака «ті самі дії, вчинені повторно» передбачена лише у ст. 305 КК України, в інших статтях КК України, де описана контрабанда інших предметів, зазначена така кваліфікуюча ознака як «та сама дія, вчинена ... особою, раніше судимою за контрабанду».

У свою чергу, у ч. 3 примітки до ст. 201 КК України зазначено, що для цілей ст. ст. 201, 201-1, 201-3, 201-4 КК України під особою, раніше судимою за контрабанду, слід розуміти особу, що має судимість за вчинення злочину, передбаченого ст. ст. 201, 201-1, 201-3, 201-4, 305 КК України. Як зазначалося раніше [14, с. 289], незрозумілою видається позиція законодавця щодо включення ст. 305 КК України до словосполучення «...яка має судимість за вчинення злочину, передбаченого статтями 201, 201-1, 201-3, 201-4, 305 цього Кодексу», адже у ст. 305 КК України зазначена лише така кваліфікуюча ознака, як повторність, якою не охоплюється вчинення контрабанди інших, ніж зазначено у ст. 305 КК України, предметів контрабанди. Більш послідовним кроком видається уніфікувати кваліфікуючі ознаки контрабанди у ст. 305 КК України шляхом включення такої кваліфікуючої ознаки як «особою, раніше судимою за контрабанду» або ж виключити у примітці до ст. 201 КК України з переліку статей вказівки на ст. 305 КК України.

Висновки. Наведена кримінально-правова характеристика контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів, аналіз судової практики та урахування позицій дослідників свідчать, що кримінально-правові норми, описані у ст. 305 КК України, в цілому можуть слугувати інструментом протидії незаконному обігу наркотиків. Напрямами вдосконалення цієї норми є розширення предмета злочину та уточнення кваліфікуючих ознак.

Список використаної літератури:

1. Стратегія забезпечення державної безпеки, затверджена указом Президента України від 16.02.2022 № 56/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377>.
2. Поліцейські перекирили міжнародний канал контрабанди наркотиків: вилучено кокаїну на близько пів мільйона доларів. URL: <https://mvs.gov.ua/news/policeiski-perekrili-miznarodnii-kanal-kontrabandi-narkotikiv-viluceno-kokayinuna-blizko-piv-miliona-dolariv>.
3. Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схвалений Указом Президента України від 11.05.2023 № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text>.
4. Єдиний Звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2022 року. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
5. Єдиний Звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2023 року. URL: Єдиний Звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2022 року. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
6. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.
7. Сорока С.О. Контрабанда наркотичних засобів: проблеми протидії: монографія. Львів: ЛьвДУВС. 2012. 228 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/455/1/%D0%A1%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%20%D0%A1.%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%20-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85.pdf>.
8. Козярук О.О. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів за кримінальним правом України (ст. 305 КК України). Дис. на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький. 2022. 291 с. URL: https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/?_token=BhFY1SoO8woEpUDucfMvymCxpq8RfXxyf3ZfGCX4&temaSearch1=%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B2&typeSearch1=1&tab=small
9. Полях А.М. Криміналістична характеристика та основи розслідування контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 2009. – 20 с.
10. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n3801>.
11. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил: Постанова Пленуму Верховного суду України від 3 червня

- 2005 року № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05#Text>.
12. Вирок Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 18.01.2022 у судовому провадженні 1-кп/359/316/2022. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102584775>.
13. Бабіков Д.В. Момент закінчення кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним перемищенням предметів через митний кордон України: аналіз наукових позицій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2022. № 73. Ч. 2. С. 109–114.
14. Назимко Є.С., Данилевська Ю.О., Пономарьова Т.І. Рекриміналізація контрабанди в світлі законодавчих ініціатив. *Право та державне управління*. 2023. № 3. С. 285 – 290.

Danylevska Yu. O., Danylevskiy A. O. Criminal law characteristics of the crime under art. 305 of the cc of Ukraine

The article provides a criminal-legal description of the smuggling of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues, precursors, falsified medicinal products as a crime against public health. The composition of the criminal offense provided for in Art. 305 of the Criminal Code of Ukraine, its qualifying features: repeated commission of drug smuggling by a group of persons, if the subject of smuggling was particularly dangerous narcotic drugs or psychotropic substances, or the specified substances in large quantities and especially qualifying features: drug smuggling committed by an organized group and especially a large amount of contraband narcotics, psychotropic substances, their analogues, precursors, falsified medicines. Attention is drawn to the legislator's inconsistency in applying such a qualifying sign of smuggling as «commitment by a person previously convicted of smuggling», which is provided for in all criminal law regulations on smuggling, except drug smuggling.

The most typical methods of drug smuggling are given, which include: hiding the drug on oneself or in a vehicle. Cannabis, heroin, and poppy straw are among the most common types of narcotics smuggled.

It is emphasized that the smuggling of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues, precursors, falsified medicines is equal to the smuggling of cultural values, poisonous, powerful, explosive substances, radioactive materials, weapons or ammunition, parts of firearms, as well as special technical means of secretly obtaining information, timber or sawn timber of valuable and rare tree species, unprocessed timber, as well as other timber prohibited for export outside the customs territory of Ukraine, excise goods, are special regulations regarding smuggling of goods provided for in Art. 201-3 of the Criminal Code of Ukraine.

Key words: *criminal offense, crime, criminal-legal characteristics, smuggling, narcotic drugs, psychotropic substances, precursors, falsified medicinal products, illegal drug trafficking.*